

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องสิ่งพิมพ์ที่มีการเผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเรื่องรูปแบบ สาขาวิชา และการนำไปใช้ โดยมีแนวเหตุผลของการวิจัยว่า สิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมมีหลายรูปแบบ สาขาวิชา และการนำไปใช้ที่แตกต่างกันในแต่ละห้องสมุด เป็นสาเหตุสำคัญในการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสถาบัน

วิธีการศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาจากจำนวนสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม จำนวน 125 ชื่อเรื่อง ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (ยกเว้นวารสาร) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2533 และห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 43 แห่ง ที่ทางสถาบันวิจัยสังคม ได้จัดส่งสิ่งพิมพ์ไปให้ แต่จากการสำรวจจริงสามารถเก็บข้อมูลได้ 38 แห่ง ขาดไป 5 แห่ง เนื่องจากทั้ง 5 แห่งนั้นมีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ไม่เป็นระบบ และบางแห่งไม่มีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ที่ได้รับไว้จึงทำให้ผู้วิจัยสำรวจไม่ได้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้มี 2 รูปแบบ คือ

1. บัตรบันทึก ใช้บันทึกข้อมูลในส่วนของรูปแบบ และสาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ทั้งหมด 125 ชื่อเรื่อง โดยบันทึกรายการข้อมูลของสิ่งพิมพ์แต่ละเรื่องลงในบัตรบันทึกขนาด 5 x 7 นิ้ว จากนั้นจึงนำไปบันทึกลงตารางการแบ่งรูปแบบ และสาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ที่สร้างขึ้น

2. แบบสำรวจ ได้สำรวจการนำไปใช้ของสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดที่ศึกษาจำนวนทั้งหมด 43 แห่ง โดยแบบสำรวจที่สร้างขึ้นจะประกอบด้วยรายชื่อสิ่งพิมพ์และการนำไปใช้ว่าแต่ละห้องสมุดได้นำไปใช้อย่างไร เป็นหนังสือที่จัดไว้บริการตามชั้นทั่วไป หนังสือ

อ้างอิง สิ่งพิมพ์รัฐบาล และอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก 3 ลักษณะข้างต้น (หนังสือสารอง
 รายงานวิจัย สิ่งพิมพ์พิเศษ และยังไม่พร้อมให้บริการ) และที่ไม่มีสิ่งพิมพ์เลย

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จำนวนสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม

สิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2533 มีจำนวน
 ทั้งหมด 125 ชื่อเรื่อง เป็นภาษาไทยจำนวน 70 ชื่อเรื่อง และภาษาต่างประเทศจำนวน
 55 ชื่อเรื่อง ปีที่พิมพ์มากที่สุดคือ พ.ศ. 2526 จำนวน 25 ชื่อเรื่อง และที่พิมพ์น้อยที่สุดคือ
 พ.ศ. 2520 และพ.ศ. 2521 จำนวนปีละ 1 ชื่อเรื่อง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปีและจำนวน
 สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์นั้น ปรากฏว่าในปีที่มีจำนวนสิ่งพิมพ์มากที่สุด คือ พ.ศ. 2526 เนื่องจาก เป็นระยะที่
 ผู้อำนวยการของสถาบันวิจัยสังคมคือ ดร. วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ มีนโยบายให้ทำการวิจัย
 และผลิตสิ่งพิมพ์ในด้านวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันวิจัยสังคมคือ ทำวิจัย
 เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศในการพัฒนาโดย เน้นงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ เป็น
 พื้นฐานรวมทั้งทำวิจัยร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ ในลักษณะสหสาขาวิชา นอกจากนั้นยัง เน้นในด้าน
 การผลิตสิ่งพิมพ์ให้กว้างขวางขึ้นอีกด้วย โดยมีการจัดตั้งโครงการหนังสือเล่มขึ้นในพ.ศ.
 2524 ด้วยความร่วมมือของอาจารย์ นักวิจัยในมหาวิทยาลัย และนักวิชาการอิสระจำนวน
 หนึ่ง โดยมีเจตนาพื้นฐานที่จะให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและประชาชนทั่วไป รวมทั้ง
 แก่ชุมชนวิชาการไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ทางทฤษฎี หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ของสังคม และร่วม
 สร้างพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการหรือกรอบทฤษฎี ที่มีลักษณะเป็นวิชาการของไทย ตลอด
 จนส่งเสริมผลงานที่มีคุณค่า สร้างสรรค์ทางภูมิปัญญา ความคิดริเริ่ม ในเรื่องเกี่ยวกับสังคม
 วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง ในลักษณะงานสหสาขาวิชา (Interdisciplinary)
 (วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์, ม.ป.ป.) จากโครงการดังกล่าวเปิดกว้างแก่ผู้สนใจตั้งแต่
 อาจารย์ นักวิชาการ ตลอดจนนักวิชาการอิสระ จึงทำให้มีสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ผลออกมา
 มากกว่าดังที่ปรากฏจากผลงาน คือ

ในพ.ศ. 2525 มีการจัดทำโครงการทดลองทำแผนพัฒนาจังหวัดพิจิตร และได้พิมพ์รายงานออกมาเป็นชุดทั้งแผนพัฒนารายสาขา แผนพัฒนาจังหวัดรวม และคู่มือ เพื่อจัดทำแผน ส่วนด้านนโยบายงานพิมพ์บรรณานุกรมที่ทางสถาบันวิจัยสังคมได้ร่วมกับศูนย์เอกสารประเทศไทย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำขึ้นปรากฏว่าอยู่ในระยะเวลาดังกล่าวเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ในพ.ศ. 2526 ทางสถาบันได้มีการจัดสมัชชาวิชาการครั้งใหญ่ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักวิชาการได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงาน และเพื่อรวบรวมบทความทางวิชาการโดยจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เอกสารสมัชชาวิชาการที่ตีพิมพ์มีจำนวน 12 เล่ม เช่น เรื่องสมัชชาวิชาการสังคมศาสตร์ เพื่อการวิจัยประจำปี 2526: เอกสารกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์, สมัชชาวิชาการสังคมศาสตร์เพื่อการวิจัยประจำปี 2526: เอกสารกลุ่มสาขาวิชาครุศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวทำให้สิ่งพิมพ์ของสถาบันใน พ.ศ. 2526 มีจำนวนสูงสุด

สำหรับปีที่มีสิ่งพิมพ์น้อยคือ พ.ศ. 2520 และ 2521 นั้นพบว่าในขณะที่ทางสถาบันวิจัยสังคมยังอยู่ในระยะเริ่มต้น และยังไม่มียุคเน้นงานด้านการผลิตและเผยแพร่สิ่งพิมพ์ โครงการต่าง ๆ เป็นโครงการที่เน้นด้านการวิจัยเพียงอย่างเดียว

เมื่อพิจารณาแยกตามภาษาแล้ว ปรากฏว่าสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ภาษาไทยของสถาบันวิจัยสังคมมีจำนวนทั้งหมด 70 ชื่อเรื่อง พิมพ์มากที่สุดใน พ.ศ. 2525 และพ.ศ. 2526 เป็นจำนวนปีละ 16 ชื่อเรื่องเท่ากัน ปีที่มีสิ่งพิมพ์น้อยที่สุดคือ พ.ศ. 2520, พ.ศ. 2521, พ.ศ. 2522 และพ.ศ. 2533 เป็นจำนวนปีละ 1 ชื่อเรื่องเท่ากัน

สำหรับสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ภาษาต่างประเทศจากจำนวนทั้งหมด 55 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่าปีที่มีสิ่งพิมพ์มากที่สุดคือ พ.ศ. 2528 เป็นจำนวน 10 ชื่อเรื่อง รองลงมาคือ พ.ศ. 2526 เป็นจำนวน 9 ชื่อเรื่องและ พ.ศ. 2525 เป็นจำนวน 8 ชื่อเรื่อง ส่วนปีที่มีน้อยที่สุดคือ พ.ศ. 2522 และพ.ศ. 2533 เป็นจำนวนปีละ 1 ชื่อเรื่อง

รูปแบบของสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม

จากจำนวนสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคมจำนวน 125 ชื่อเรื่องนั้น พบว่ามี 7 รูปแบบ รูปแบบที่มีมากที่สุดคือ รายงานการวิจัยเป็นจำนวน 74 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 59.20) รองลงมาคือ รายงานการสัมมนาเป็นจำนวน 21 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.80) และหนังสือทั่วไปจำนวน 13 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 10.40) ที่พบในน้อยที่สุด คือ หนังสือนามจำนวน 2 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.60) จะเห็นได้ว่ารูปแบบของรายงานการวิจัยที่พิมพ์มากที่สุดนั้นเป็นเพราะ สถาบันวิจัยสังคมมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเป็นหลัก โดยมีโครงการวิจัยมากเป็นอันดับหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของการตั้งสถาบัน ดังนั้นผลงาน หรือ สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์จึงมีรายงานการวิจัยเป็นลำดับมากที่สุด รองลงมาคือรายงานการสัมมนาซึ่งเป็นผลจากการที่สถาบันวิจัยสังคมได้จัดให้มีการประชุม สัมมนา อยู่เป็นประจำ ดังเช่นใน พ.ศ. 2526 มีการจัดสัมมนาวิชาการสังคมศาสตร์เพื่อการวิจัย พ.ศ. 2527 จัดการสัมมนาคณะผู้วิจัยในโครงการวิจัยเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียง, พ.ศ. 2528 จัดประชุมสัมมนาวิชาการเรื่อง แผนพัฒนาประเทศ พ.ศ. 2530-2534 เป็นต้น การจัดประชุมสัมมนาต่างๆ เหล่านี้เป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันทางหนึ่ง ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2528: 181) ได้กล่าวไว้ว่า การเผยแพร่ผลงานวิจัยด้วยการประชุมวิชาการ การประชุมเพื่อปรึกษาหารือ หรือการประชุมในสาขาวิชาชีพ มีส่วนให้ผู้วิจัยกับผู้ใช้งานวิจัยได้พบปะกัน และมีผลให้เกิดการใช้ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นได้ การจัดประชุมร่วมระหว่างผู้วิจัยกับผู้ใช้งานเป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนทัศนะทั้งสองฝ่าย จะเข้าใจถึงความต้องการและความสนใจของกันและกัน ผู้มาร่วมก็จะเป็นผู้อยู่ในวงการเฉพาะ พูดภาษาเดียวกัน ผลสำเร็จย่อมมีได้มาก เพราะตรงเป้าหมายและผู้ใช้งานได้รับประโยชน์โดยตรง รูปแบบที่มีมากในลำดับต่อมาคือ หนังสือทั่วไปปรากฏว่าส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหนังสือในโครงการหนังสือเล่มซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของสถาบันวิจัยสังคม ซึ่งจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2524 เป็นการนำเสนอในรูปแบบของงานเขียน ผลงานต่าง ๆ ทางวิชาการ บทบาทของอาจารย์ นักวิชาการที่สนใจทั่วไป

ส่วนรูปแบบที่จัดว่ามีน้อยคือ ตำราและทำเนียบนาม ในรูปแบบของตำรา พบว่า สถาบันวิจัยสังคมเน้นในด้านการวิจัยเป็นหลัก ไม่มีวัตถุประสงค์ในด้านการเรียน การสอนโดยตรงเหมือนคณะอื่น ๆ รูปแบบของตำราที่พิมพ์ปรากฏว่า เป็นตำราประกอบการเรียนการสอนในคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 2 ชื่อเรื่อง และ เป็นตำราอ่านประกอบของนิสิตชั้นปริญญาตรีอีก 1 ชื่อเรื่อง เพราะทางสถาบันวิจัยสังคม ไม่มีหลักสูตรในการเรียนการสอนของสถาบัน เพียงแต่ว่าในบางครั้งได้เข้าไปมีส่วนในการเรียนการสอนในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยบ้าง จึงทำให้สิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปแบบของ ตำราน้อยเมื่อเทียบกับสิ่งพิมพ์ในรูปแบบอื่น ส่วนทำเนียบนามนั้นเกิดขึ้นจากการร่วมมือกับสถาบันอื่นในการรวบรวมรายชื่อองค์การพัฒนาเอกชนขึ้น แต่มาได้เป็นวัตถุประสงค์หลัก ของสถาบันวิจัยสังคมโดยตรงเช่นกัน และเมื่อรวบรวมทำเนียบนามครั้งหนึ่งแล้วมักจะใช้เป็นเวลานาน ๆ

สำหรับรูปแบบอื่นๆ ที่พิมพ์คือคู่มือและบรรณทัศน์ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบ ในการดำเนินการวิจัยเป็นครั้งคราวเท่านั้น จึงทำให้มีการจัดพิมพ์น้อย

ภาษาไทย

เมื่อจำแนกตามภาษาแล้วปรากฏว่า รูปแบบที่พิมพ์มากที่สุดของสิ่งพิมพ์ ภาษาไทยคือ รายงานการวิจัยมีจำนวน 33 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.14) รองลงมาคือ รายงานการสัมมนา เป็นจำนวน 19 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 27.14) และหนังสือทั่วไป เป็นจำนวน 11 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 15.71) และที่ไม่มีการพิมพ์เลยคือ รูปแบบของ บรรณานุกรม ซึ่งรูปแบบดังกล่าว ทางสถาบันวิจัยสังคมได้จัดทำเป็นภาษาต่างประเทศ ร่วมกับหน่วยงานอื่นในมหาวิทยาลัย จึงไม่พบว่ามีรูปแบบดังกล่าวเป็นภาษาไทย

ภาษาต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคมที่เป็นภาษาต่างประเทศ แล้วปรากฏว่ารูปแบบที่มีมากที่สุดคือ รูปแบบของรายงานการวิจัย จัดเผยแพร่จำนวน 41 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 74.54) รองลงมาคือ บรรณานุกรมเป็นจำนวน 9 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 16.38) ที่พิมพ์น้อยที่สุด คือ ทำเนียบนาม เป็นจำนวน 1 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 1.82) ที่

ไม่พิมพ์เลยคือ ตำรา และอื่น ๆ จะเห็นได้ว่ารูปแบบของรายงานวิจัยยังคงมีมากที่สุด เพราะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันวิจัยสังคมที่เน้นในด้านการวิจัยเป็นหลัก ดังนั้น รูปแบบของสิ่งพิมพ์จึงเผยแพร่ออกมาในรูปแบบของงานวิจัยมากที่สุด ส่วนในรูปแบบของ บรรณานุกรมนั้นพบว่า พ.ศ. 2525, พ.ศ. 2526 นั้นทางสถาบันวิจัยสังคมได้ร่วมมือกับ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีโครงการจัดทำและรวบรวมบรรณานุกรมขึ้น โดยจัดทำเป็นเรื่อง ๆ ไป แต่หลังจากปีนั้น ๆ ไม่มีการจัดทำอีกเลย จึงทำให้ไม่มีการผลิต ในระยะต่อมา

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม ระหว่าง ปีที่พิมพ์ และรูปแบบของสิ่งพิมพ์โดยแยกตามภาษาแล้วพบว่า ในภาษาไทยจากรูปแบบ 7 รูปแบบนั้น รูปแบบที่มีมากที่สุดคือ รายงานการวิจัย พิมพ์อยู่ใน พ.ศ. 2525 มากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบของรายงานการสัมมนา พิมพ์ในพ.ศ. 2526 มากที่สุด และรูปแบบของหนังสือทั่วไป และพิมพ์ในพ.ศ. 2529 มากที่สุด รูปแบบที่ไม่มีการพิมพ์เลยคือบรรณานุกรม จากรูปแบบและปีพิมพ์ดังกล่าวพบว่า ในด้านการพิมพ์นั้นในเรื่องรูปแบบตรงกับงานหลักของสถาบันวิจัยสังคมที่เน้นในด้านการวิจัยเป็นหลัก รวมทั้งในปีที่พิมพ์นั้นเป็น พ.ศ. 2525, พ.ศ. 2526 และ พ.ศ. 2529 ส่วนในด้านภาษาต่างประเทศพบว่ารูปแบบที่มีมากที่สุดคือ รายงานการวิจัย เช่นเดียวกับรูปแบบของภาษาไทย พิมพ์มากในพ.ศ. 2528 รองลงมาคือ รูปแบบบรรณานุกรม พิมพ์มากใน พ.ศ. 2526 และหนังสือทั่วไป พิมพ์มากใน พ.ศ. 2528 เมื่อพิจารณาทั้ง 2 ภาษาแล้วปรากฏว่า รูปแบบที่มีมากที่สุดคือ รูปแบบของ รายงานการวิจัย ส่วนปีที่มีสิ่งพิมพ์มากจะอยู่ระหว่างพ.ศ. 2525-2529 ในสมัยที่ ดร.วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ เป็นผู้อำนวยการ

สาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ที่มีการเผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม

จากจำนวนสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม จำนวน 125 ชื่อ เรื่อง นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจำแนกออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ โดยยึดหลักการจัดหมวดหมู่ตามระบบทศนิยมของดิวอี้ พบว่าสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่พิมพ์มากที่สุด เป็น

จำนวน 27 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 21.60) รองลงมาคือ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารกองทัพ เป็นจำนวน 25 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 20.00) และสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นจำนวน 22 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 17.60) ในสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ที่พบว่ามีสิ่งพิมพ์มากที่สุดนั้น เนื่องจากในระยะหนึ่งผู้บริหารของสถาบันวิจัยสังคมหาการศึกษาวิจัยโดยเน้นทางด้านเศรษฐศาสตร์มากกว่าสาขาอื่น

สำหรับสาขาวิชาที่ไม่ได้ผลิตเลยคือ สาขาวิชาสถิติทั่วไป และสาขาวิชาประเพณี ขนบธรรมเนียม คติชนวิทยา โดยที่สาขาวิชาสถิติทั่วไปนั้นพบว่าเป็นด้านสถิติ ทางสถาบันวิจัยสังคมไม่ได้มีการนำเสนอทางด้านนี้โดยตรง แต่จะนำสถิติมาใช้ประกอบในการวิจัยเท่านั้น จึงทำให้ไม่มีสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ในด้านสถิติดังกล่าว ส่วนสาขาวิชาประเพณี ขนบธรรมเนียม คติชนวิทยานั้นปรากฏว่า ทางด้านสาขานี้ได้มีสถาบันที่รับผิดชอบโดยตรง คือ สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเดิมนั้นสถาบันไทยศึกษาได้เคยเป็นโครงการหนึ่งในสถาบันวิจัยสังคม ภายหลังได้แยกตัวออกไปและจัดตั้งเป็นสถาบันขึ้น ดังนั้นหากเป็นสาขาวิชาทางด้านประเพณี ขนบธรรมเนียม คติชนวิทยา แล้วจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถาบันไทยศึกษามากกว่า เพื่อหลีกเลี่ยงการท้าววิจัยที่ซ้ำซ้อนกัน (อมรา พงศาพิชญ์, สัมภาษณ์)

เมื่อพิจารณาแยกตามภาษาแล้วพบว่าทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศยังคงมีสาขาวิชาที่เผยแพร่เป็นจำนวนมาก คือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาวิชาที่ไม่มีเลย คือ สาขาวิชาสถิติทั่วไปและสาขาวิชาประเพณี ขนบธรรมเนียม คติชนวิทยา เช่นเดียวกับการพิจารณาในภาพรวมของสหสาขานี้ดังกล่าวข้างต้น

การนำไปใช้ของสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม

จากการสำรวจสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคมนั้นจากจำนวน 125 ชื่อเรื่อง ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 38 แห่งนั้น ปรากฏว่า ห้องสมุดที่มีสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมมากที่สุดคือ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวน 72 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 57.60) รองลงมา คือ ศูนย์เอกสารประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวน 71 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 56.80) และสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นจำนวน 59 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 47.20) จะเห็นได้ว่า หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคม จำนวนมากที่สุด เพราะทางหอสมุดกลางมีนโยบายที่จัดเก็บ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยไว้โดยเฉพาะเป็นสิ่งพิมพ์พิเศษอยู่แล้ว จึงรวบรวมสิ่งพิมพ์ ทั้งหมดของสถาบันวิจัยสังคมไว้แห่งเดียวกันไม่กระจายระจัดกระจายไว้หลายแห่ง อาจจะเป็น สาเหตุที่ทำให้สามารถรวบรวมสิ่งพิมพ์ได้มากกว่า นอกจากนี้คือไม่ให้ยืมออกจากห้องสมุด อีกด้วย ศูนย์เอกสารประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน คือรวบรวมไว้แหล่งเดียวกัน และไม่ให้ยืม ออกนอกสถานที่

สำหรับห้องสมุดที่ไม่มีสิ่งพิมพ์ของสถาบันเลย จำนวน 4 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนัก หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยบูรพา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน) และสำนัก วิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม จากจำนวนทั้งหมด 4 แห่งนั้น พบว่าสองแห่งแรกเป็นห้องสมุดที่เน้นไปทางด้านวิทยาศาสตร์ ดังนั้นสิ่งพิมพ์ของสถาบันจึง อาจไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการ จึงไม่มีการจัดเก็บหรืออาจจะไม่ได้รับจากสถาบันวิจัย สังคมก็เป็นได้ ถึงแม้ว่าทางสถาบันวิจัยสังคมจะส่งสิ่งพิมพ์ไปให้ก็ตาม

เพื่อเป็นการทราบข้อมูลที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ทั้ง 4 แห่ง เพิ่มเติมจากการวิจัย ได้ผลจากการสัมภาษณ์ดังนี้ คือ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นห้องสมุดที่เน้นด้านการแพทย์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านเภสัชศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ ส่วนถ้าเป็นสาขาวิชาอื่น นอกจากนี้ทางห้องสมุดจะไม่เก็บสิ่งพิมพ์ไว้ จะทำการส่งไปยังห้องสมุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (จีระ อินทโกสุ่ม, สัมภาษณ์)

ห้องสมุดสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเน้นสาขาวิชาทางด้าน วิทยาศาสตร์ มีนโยบายการจัดเก็บเช่นเดียวกับห้องสมุดทางด้านวิทยาศาสตร์อื่น ๆ เช่นกัน

นอกจากนี้ได้ผลการสำรวจเพิ่มเติม คือ ไม่เคยได้รับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมเลย (พรธิดา วิเชียรปัญญา, สัมภาษณ์)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยบูรพา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เดิม) พบว่าทางห้องสมุดไม่ได้รับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมเลย นอกจากนี้ยังต้องการสิ่งพิมพ์ของสถาบันและขอให้จัดส่งให้ต่อไปด้วย (วันทนา กิตติศรีวรพันธุ์, สัมภาษณ์)

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม พบว่าทางห้องสมุดไม่ได้รับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมเช่นเดียวกัน (ณรงค์ บ่อมนูปผา, สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่าห้องสมุด 3 ใน 4 แห่ง ไม่เคยได้รับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมเลย ทั้งๆ ที่มีรายชื่อปรากฏในบัญชีเผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม

ส่วนห้องสมุดที่มีสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคมน้อยที่สุด คือ ศูนย์ญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต) และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยนเรศวร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก)

จากการสำรวจสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ในห้องสมุดที่มีอยู่ในห้องสมุดทั้ง 38 แห่งซึ่งปรากฏผลมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงการนำไปใช้ของสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่อยู่ในห้องสมุดต่างๆ โดยการจำแนกการนำสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไปใช้ในห้องสมุดที่ศึกษา เป็น 4 ลักษณะ คือ

- ลักษณะที่ 1 เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดให้บริการตามชั้นทั่วไป
- ลักษณะที่ 2 เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดเป็นหนังสืออ้างอิง
- ลักษณะที่ 3 เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล
- ลักษณะที่ 4 เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดไว้ในนอกเหนือจาก 3 ลักษณะข้างต้นคือ หนังสือสารอง รายงานการวิจัย สิ่งพิมพ์พิเศษและยังไม่พร้อมมาให้บริการ

เมื่อพิจารณาส่งพิมพ์ภาษาไทยของสถาบันวิจัยสังคมทั้งหมด 70 ชื่อเรื่องใน ห้องสมุดที่ศึกษา 38 แห่งปรากฏว่ามีจำนวนความถี่ทั้งหมดเท่ากับ 2,106 ที่ไม่สืบนในห้องสมุด และที่มีปรากฏในห้องสมุดมีจำนวนความถี่ รวมทั้งหมดเท่ากับ 554 จากจำนวนที่สืบนในห้องสมุด สิ่งพิมพ์ที่จัดให้บริการตามชั้นทั่วไปมีความถี่มากที่สุดเป็นจำนวน 388 รองลงมา คือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ (สิ่งพิมพ์ที่จัดไว้เป็นหนังสือสำรอง รายงานการวิจัย สิ่งพิมพ์พิเศษ และ ยังไม่พร้อมมาให้บริการ) เป็นจำนวนความถี่เท่ากับ 103 และสิ่งพิมพ์ที่จัดเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล เป็นจำนวนความถี่เท่ากับ 52 ที่น้อยที่สุดคือ สิ่งพิมพ์ที่จัดเป็นหนังสืออ้างอิง มีจำนวนความถี่ เพียง 11

เมื่อพิจารณาส่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศของสถาบันวิจัยสังคมทั้งหมด 55 ชื่อเรื่อง ในห้องสมุดที่ศึกษา 38 แห่ง ปรากฏว่า มีจำนวนความถี่ทั้งหมดเท่ากับ 1,769 ที่ไม่สืบนในห้องสมุดและที่มีปรากฏในห้องสมุดมีจำนวนความถี่ รวมทั้งหมดเท่ากับ 321 จากจำนวนที่สืบนในห้องสมุด สิ่งพิมพ์ที่จัดให้บริการตามชั้นทั่วไปมีความถี่มากที่สุดเป็นจำนวน 182 รองลงมา คือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ (สิ่งพิมพ์ที่จัดไว้เป็นหนังสือสำรอง รายงานการวิจัย สิ่งพิมพ์พิเศษ และยังไม่พร้อมมาให้บริการ) เป็นจำนวนความถี่เท่ากับ 78 และสิ่งพิมพ์ที่จัดเป็น หนังสืออ้างอิง เป็นจำนวนความถี่เท่ากับ 43 ที่น้อยที่สุด คือ สิ่งพิมพ์ที่จัดเป็นสิ่งพิมพ์ รัฐบาล เป็นจำนวนความถี่เพียง 18

จากจำนวนความถี่ของสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคมทั้งสองภาษาในห้องสมุดที่ศึกษาปรากฏว่า สิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไม่มีการเผยแพร่มากกว่าการเผยแพร่ ส่วนที่มีการเผยแพร่ได้เผยแพร่ในลักษณะการนำไปใช้ในลักษณะที่ 1 คือ เป็น สิ่งพิมพ์ที่จัดให้บริการตามชั้นทั่วไปมากที่สุดเหมือนกัน

จากลักษณะการเผยแพร่ของสิ่งพิมพ์ภาษาไทยสถาบันวิจัยสังคมในห้องสมุดที่ศึกษา ปรากฏว่าห้องสมุดที่มีการนำสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไปเผยแพร่ทั้ง 4 ลักษณะ ห้องสมุดที่นำสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการตามชั้นทั่วไป (ลักษณะ ที่ 1) มากที่สุดคือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ห้องสมุด ที่นำไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นหนังสืออ้างอิง (ลักษณะที่ 2) มากที่สุดคือ ห้องสมุดสถาบันวิจัย

และพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ห้องสมุดที่นำไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล (ลักษณะที่ 3) มากที่สุดคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และห้องสมุดที่นำไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์ที่นอกเหนือจาก 3 ลักษณะข้างต้น คือ หนังสือสารอง รายงานการวิจัยสิ่งพิมพ์พิเศษ และยังไม่พร้อมมาให้บริการ (ลักษณะที่ 4) มากที่สุดคือ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งการจัดสิ่งพิมพ์ของสถาบันนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับนโยบายของห้องสมุดแต่ละแห่ง หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไว้เป็นสิ่งพิมพ์พิเศษ (ตรงกับลักษณะที่ 4) เพราะมีนโยบายที่จัดเก็บสิ่งพิมพ์ที่เป็นของหน่วยงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไว้ต่างหาก เพื่อสะดวกในการค้นคว้า และสถาบันวิจัยสังคมก็จัดเป็นหน่วยงานหนึ่งใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นทางหอสมุดกลางจึงได้จัดสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไว้ในลักษณะที่ 4

สำหรับการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศของสถาบันวิจัยสังคมในห้องสมุดที่ศึกษา ปรากฏว่า ห้องสมุดที่ศึกษามีการนำสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไปเผยแพร่ทั้ง 4 ลักษณะ เช่นเดียวกับสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ห้องสมุดที่นำไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการตามชั้นทั่วไป (ลักษณะที่ 1) มากที่สุดคือ ห้องสมุดสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ห้องสมุดที่นำไปใช้เป็นหนังสืออ้างอิง (ลักษณะที่ 2) มากที่สุด คือห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ห้องสมุดที่นำไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาล (ลักษณะที่ 3) มากที่สุดคือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และห้องสมุดที่นำไปใช้เป็นสิ่งพิมพ์ที่นอกเหนือจาก 3 ลักษณะข้างต้นคือ เป็นหนังสือสารอง รายงานการวิจัย สิ่งพิมพ์พิเศษ และยังไม่พร้อมมาให้บริการ (ลักษณะที่ 4) มากที่สุดคือ ศูนย์เอกสารประเทศไทย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งการนำไปใช้ในแต่ละห้องสมุดในลักษณะต่างๆ กันขึ้นอยู่กับนโยบายของห้องสมุด เช่นเดียวกับสิ่งพิมพ์ภาษาไทย

เมื่อพิจารณาจากการนำสิ่งพิมพ์ไปใช้ในห้องสมุดที่ศึกษาทั้งหมด 38 แห่ง แล้วพบว่า แต่ละห้องสมุดได้นำสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมไปใช้ในลักษณะต่างๆ กันทั้ง 4 ลักษณะที่ได้ทำการสำรวจ และจากการที่ได้นำไปใช้ลักษณะที่ต่างกันนี้ทำให้การเผยแพร่ของสิ่งพิมพ์แตกต่างกันไปด้วย เช่น ถ้าเป็นสิ่งพิมพ์ชื่อเรื่องเดียวกันแต่เมื่ออยู่ในห้องสมุดคนละแห่งโดย

แห่งแรกจัดไว้เป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้บริการตามชั้นทั่วไป แต่แห่งที่สองจัดไว้เป็นหนังสือสารอง จากการจัดที่ต่างกันดังนี้ งานแห่งแรกมีโอกาสนักใช้จะพบและสามารถมีการนำไปใช้ได้มากกว่าแห่งที่สอง เพราะเมื่อจัดเป็นหนังสือสารอง การจะใช้จะอยู่ในวงจำกัดมากกว่าที่จะจัดอยู่ในชั้นทั่วไป ดังนั้นเมื่อมีการนำไปใช้ที่ต่างกันจึงทำให้การเผยแพร่สิ่งพิมพ์แตกต่างกันไปด้วย ตามแนวเหตุผลที่ว่า การนำไปใช้ที่ต่างกันในแต่ละห้องสมุดเป็นสาเหตุสำคัญในการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสถาบัน

การเผยแพร่สิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ของสถาบันวิจัยสังคม

ในห้องสมุดที่มีสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมพบว่า จากห้องสมุดจำนวน 38 แห่ง และจากสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่จำนวน 125 ชื่อเรื่องจะพบสิ่งพิมพ์ตั้งแต่จำนวน 1 ชื่อเรื่อง จนถึงจำนวน 72 ชื่อเรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่ามี 2 แห่งเท่านั้นที่มีสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมที่มีสิ่งพิมพ์เกินกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด คือหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เอกสารประเทศไทย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคม จำนวน 10 แห่ง ปรากฏว่าห้องสมุดที่เคยได้รับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมแต่ไม่สม่ำเสมอ เช่น ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์เอกสารประเทศไทย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ห้องสมุดที่ไม่เคยได้รับและต้องการให้จัดส่งไปให้ เช่น สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยบูรพา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เดิม), ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์และการสำรวจในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในครั้งนี้นำให้เห็นถึงการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมว่า ในห้องสมุดต่างๆ มีทั้งที่ได้รับและไม่ได้รับ

สิ่งพิมพ์ของสถาบัน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวพอจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นเพราะเหตุดังนี้ คือ

1. สถาบันวิจัยสังคมยังขาดนโยบายในการเผยแพร่ที่ชัดเจน รวมไปถึงหลักการ วิธีการ การควบคุม และการติดตามผลการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคม
2. สถาบันวิจัยสังคมไม่มีการสำรวจความต้องการของหน่วยงานที่ได้รับสิ่งพิมพ์และอาจคัดสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมออก หากเห็นว่าไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
3. การส่งอาจผิดพลาดหรือส่งไม่ถึงผู้รับ เนื่องจากทางสถาบันวิจัยสังคมไม่มีวิธีการแจกจ่ายสิ่งพิมพ์ที่รัดกุมและเป็นระบบ

ข้อจำกัดในการวิจัย

จากจำนวนห้องสมุดที่ทำการศึกษานั้นเดิมมีจำนวนทั้งสิ้น 43 แห่ง แต่ที่สามารถเก็บข้อมูล และนำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้นั้นมีเพียง 38 แห่ง ส่วนอีก 5 แห่งที่ไม่สามารถสำรวจได้เพราะจัดเก็บไม่เป็นระบบและไม่มีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์ของสถาบัน มีดังนี้คือ

1. ห้องสมุดสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดของสถาบันกำลังอยู่ในระยะเริ่มต้นของการจัดเป็นห้องสมุด สิ่งพิมพ์ที่ได้รับจากหน่วยงานอื่นยังไม่ได้มีการจัดอย่างเป็นระบบ เพียงแต่ทำการรับไว้อย่างเดียว แต่ขณะนี้ได้เริ่มทำสิ่งพิมพ์ทั้งหมดมาจัดทำรายการบ้างแล้ว แต่ยังไม่พร้อมที่จะให้บริการ
2. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยพบว่าทางบัณฑิตวิทยาลัยไม่มีห้องสมุดที่จัดเก็บสิ่งพิมพ์จากหน่วยงานอื่น จากการสอบถามทราบว่า ทางบัณฑิตวิทยาลัยจะจัดส่งต่อไปยังหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ถูกยุบไปพร้อมกับสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สิ่งพิมพ์ทุกอย่างจึงไปรวมที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
4. ห้องสมุดภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบว่าทางภาควิชาไม่มีการจัดเก็บเป็นห้องสมุด สิ่งพิมพ์ที่ได้รับจากหน่วยงานอื่นๆ จะจัด

วางทั่วไปไว้ให้อาจารย์ของภาควิชาศึกษาตนเอง ไม่มีการจัดเก็บ และติดตามแต่อย่างใด

5. ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าทางภาควิชาไม่มีการจัดทำเป็นห้องสมุดแต่อย่างใด เป็นเพียงห้องอ่านหนังสือซึ่งเน้นให้บริการแก่อาจารย์และนักศึกษาของภาควิชา สิ่งพิมพ์ส่วนมากเป็นรายงานของนักศึกษานในภาควิชา ส่วนสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ได้รับจะจัดวางไว้บนชั้นเท่านั้นไม่มีระบบการจัดทำบัตรหรือจัดเก็บตามระบบห้องสมุดแต่อย่างใด

นอกจากนี้ระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษาคือช่วงระยะเวลาสั้น คือตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2534-30 มีนาคม 2535 ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เต็มที่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อสถาบันวิจัยสังคม

จากผลของการวิจัยได้พบว่ามีเพียง 2 สถาบันเท่านั้น คือ หอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์เอกสารประเทศไทย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับสิ่งพิมพ์ของสถาบันวิจัยสังคมเกินกว่าครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ จะต่ำกว่าหรือบางแห่งไม่ได้รับเลย ดังนั้นสถาบันวิจัยสังคมควรจะดำเนินการแก้ไขปัญหาการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ คือ

1. ปัญหาในเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ สถาบันควรจัดทำทะเบียนนามของห้องสมุด/สถาบันที่ส่งสิ่งพิมพ์ไปให้ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ส่งสิ่งพิมพ์ วันที่ เดือน ปี ที่จัดส่ง พร้อมทั้งมีใบตอบรับแนบไปด้วย

2. ทบทวนนโยบายการคัดเลือกรายชื่อของห้องสมุด/สถาบันที่จะเผยแพร่สิ่งพิมพ์ใหม่

2.1 จัดส่งเฉพาะห้องสมุด/สถาบันทางสังคมศาสตร์ก่อนหรือหน่วยงานที่ศึกษาวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

2.2 ห้องสมุดอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.1 ควรจัดส่งเฉพาะเล่มที่เกี่ยวข้องหรือมีการขอมา เป็นครั้งคราว

2.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนกับสถาบันที่จัดส่งสิ่งพิมพ์มาให้สถาบันวิจัยสังคม

3. รูปแบบของสิ่งพิมพ์ จากผลของการวิจัยพบว่า รูปแบบของรายงานการวิจัยมีมากที่สุดและรูปแบบของทำเนียบนามน้อยที่สุด ส่วนรูปแบบอื่น ๆ จะพบว่ามีอยู่ในจำนวนต่าง ๆ กัน ดังนั้นสถาบันวิจัยสังคมจึงควรจัดพิมพ์รูปแบบอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น สิ่งพิมพ์ภาษาไทยพบว่าไม่มีการเผยแพร่ในรูปแบบของบรรณานุกรมเลย มีแต่ในภาษาต่างประเทศเท่านั้นและเผยแพร่มากที่สุดในปี พ.ศ. 2526 เท่านั้น สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ พบว่ารูปแบบรายงานการสัมมนาควรจะมีการเผยแพร่มากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยพบว่า ในภาษาไทยมีการเผยแพร่เป็นจำนวน 19 ชื่อเรื่อง แต่ในภาษาต่างประเทศมีเพียง 2 ชื่อเรื่องเท่านั้น ดังนั้นจึงควรจัดพิมพ์เฉลี่ยทุกรูปแบบแต่คงไว้ในรูปแบบของรายงานวิจัยมากที่สุด

4. สาขาวิชาของสิ่งพิมพ์ จากผลการวิจัย พบว่า สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มีมากที่สุด และสาขาวิชากฎหมายมีน้อยที่สุด ส่วนสาขาวิชาอื่นๆ จะพบอยู่ในจำนวนต่างๆ กัน เช่น เคียวกัน ดังนั้นจึงควรจัดพิมพ์สาขาวิชาอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น สิ่งพิมพ์ภาษาไทย พบว่าสาขาวิชาการพาณิชย์ การสื่อสาร การขนส่ง มีเพียง 1 ชื่อเรื่องเท่านั้นจาก 70 ชื่อเรื่อง สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ เช่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีเพียง 4 ชื่อเรื่องเท่านั้นจาก 55 ชื่อเรื่อง โดยเฉพาะสาขาวิชาที่กำลังอยู่ในความต้องการปัจจุบัน เช่น ปัญหาโรคเอดส์ในประเทศไทย การเลือกตั้ง การบริหารรัฐกิจ

5. การนำไปใช้จากจำนวนความถี่ของการนำสิ่งพิมพ์ไปใช้กับจำนวนความถี่ที่นำสืบในห้องสมุดที่ศึกษา พบว่า จำนวนความถี่ของสิ่งพิมพ์ที่ไม่มีนั้นมากกว่าจำนวนความถี่ของสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ดังนั้นสถาบันวิจัยสังคมจึงควรศึกษาถึงสาเหตุที่พบว่าไม่มีสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดต่าง ๆ แม้ว่าทางสถาบันจะได้จัดส่งสิ่งพิมพ์ไป

ไว้เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ และอาจจะส่งสิ่งพิมพ์ไปยังห้องสมุดหรือสถาบันอื่น เพื่อ
ประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ดังจุดประสงค์ที่แท้จริงของสถาบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของสถาบัน
วิจัยสังคมเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงสิ่งพิมพ์ของสถาบันต่อไป
